

בית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו בשבתו כבית-משפט לערעורים אזרחיים

20.12.2016

ע"א 43936-10-14 ישראלי נ' חיו ואח'

לפני השופטים יהודית שבת, סג"נ, אב"ד, שאול שוחט, יונה אטדגי

מערערים
1. אמנון ישראלי ז"ל
2. אסתר ישראלי
ע"י ב"כ עו"ד תמיר סלומון

נגד

משיב
1. עזרא חיו
ע"י ב"כ עו"ד אלי מור

פסק דין

1
2
3
4
5
6
7
8
9
10
11
12
13
14
15
16
17
18

השופט י. אטדגי:

1. אמנון ישראלי ז"ל, שהמערער 1 הוא עזבנו (יכונה להלן למען הנוחות – המערער) חתם ביום 25.7.11 על שטר חוב בסך 1,250,000 ₪ (להלן – שטר החוב), לטובת המשיב. שטר החוב היה שטר בטחון, להבטחת התמורה באותו סכום, שהמערער התחייב לשלם למשיב עבור העברת מניותיו של המשיב אליו בחברת דש אירועים בע"מ (להלן – החברה), אשר הפעילה אולם אירועים בשם "וגה". מניות החברה הוחזקו באותה עת על ידי המערער, המשיב ושניים נוספים, בחלקים שווים. המערער 2 (להלן – המערער), אז אשתו של המערער וכיום אלמנתו, חתמה על שטר החוב כערבה לפירעונו.
2. המערער שילם למשיב על חשבון התמורה סכום מצטבר של 280,000 ₪, בהמחאות שנמשכו מחשבון החברה. ההמחאות הנוספות שניתנו חוללו. אזי, הגיש המשיב את שטר החוב לפירעון בלשכת ההוצאה לפועל, שם דרש את פירעון יתרת התמורה שלא שולמה, סך של 970,000 ₪. עוד קודם לכן, העביר המשיב את כל מניותיו בחברה לחברה (ולא למערער). בשטר העברת המניות (נספח ח' למוצגי המערערים) צוין, כי ההעברה נעשתה בתמורה לסך של 300,000 ₪. המערערים הגישו התנגדות לביצוע השטר, שהועברה לדיון בבית המשפט קמא.

בית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו בשבתו כבית-משפט לערעורים אזרחיים

20.12.2016

ע"א 43936-10-14 ישראלי נ' חיו ואח'

3. טענתו העיקרית של המערער בבית המשפט קמא הייתה, שההסכם שלו עם המשיב היה כי עבור
העברת המניות תשולם התמורה של 300,000 ₪ – היא התמורה הנקובה בשטר העברת המניות הנ"ל
– ואילו היתרה על פי שטר החוב, 950,000 ₪, תשולם רק בתנאי שהחברה תמשיך להפיק הכנסות.
עוד טען המערער, כי על פי שטר החוב, מניות המשיב היו צריכות להיות מועברות אליו ולא לחברה, ולכן
לא התקיים התנאי לתשלום השטר.
כנגד טענת המשיב, כי המערער עצמו חתם על שטר העברת המניות לחברה, טען המערער כי חתימתו
זויפה.
עוד טען המערער, כי הוא חתם על שטר החוב לאחר לחצים פסולים ואיומים מצדו של המשיב.
4. המערער העלתה שתי טענות נוספות הקשורות לערבותה.
האחת – כי בניגוד לנכתב בשטר החוב, חתימתה עליו לא נעשתה בפני עורכת דין.
השניה – כי היא לא עודכנה על השינוי שנעשה בהעברת המניות, לחברה במקום לבעלה, המערער, ולכן
ערבותה מבוטלת.
5. בית המשפט קמא דחה את טענות המערעים, וחייב אותם בתשלום מלוא יתרת שטר החוב, וכן
בהוצאות המשפט ושכ"ט עו"ד בסך 15,000 ₪ (פסק דין מיום 15.8.14).
מאחר, שכפי שיפורט להלן, נותר לדון עוד בערעורה של המערער בלבד, אזכיר כאן רק את נימוקו של
בית המשפט קמא לדחיית הגנתה של המערער:
- "אסתר (המערער) חתמה על שטר החוב מרצונה ולבקשתו של בעלה ואין מחלוקת
שהחתימה על גבי השטר הינה חתימתה שלה. לאסתר לא היה כל ידיעה אישית אודות
סיכומים בעל פה או כאלו ואחרים אודות המניות וכל ידיעה שהייתה לה, הרי שהיא הייתה
בהתאם למה שסיפר לה בעלה.
יתרה מכך, בשטר החוב צוין 'ערבותנו זו לא תיפגע מכל סיבה שהיא לרבות שהייה, ויתור,
ארכה, הנחות שניתנו לעושה השטר ו/או מי מהעריבים ו/או פגם בערבות אחד העריבים...'.
הנה אם כן, אסתר חתמה על כתב ערבות מוחלט לטובת בעלה. אמנן בעצמו חתם על טופס
העברת המניות לחברה כך שלא ניתן לקבל את טענות אסתר ויש לראותה כערבה
להתחייבויות אמנן בהתאם לשטר החוב."**
6. זמן קצר לאחר מתן פסק הדין, המערער נפטר.

בית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו בשבתו כבית-משפט לערעורים אזרחיים

20.12.2016

ע"א 43936-10-14 ישראלי נ' חיו ואח'

1 הערעור הוגש בשם עזבונו של המערער ובשם המערערת עצמה.

2
3 7. בערעור, חזרו הצדדים על הטענות שנטענו בפני בית המשפט קמא, כשהמערערים טוענים
4 לטעויות שנפלו בפסק הדין.

5 בסופו של הדיון הודיע ב"כ המערערים:

6 "אני מקבל את המלצת בית המשפט למשוך את הערעור ככל שהוא מתייחס לעיזבון המנוח
7 אמנון ישראלי ואני אצמצם את הערעור רק לערעור של אסתר ישראלי באופן אישי."

9 דין

10 8. דיני הערבות מוסדרים בחוק הערבות, התשכ"ז 1967 (להלן – חוק הערבות), והם חלים גם
11 על ערבות שטרית, "הווי אומר, אם ערב יחתום על שטר, יחולו עליו ההוראות השונות של החוק גם
12 ללא קביעה מיוחדת בפקודת השטרות" – פרופ' שלום לרנר, דיני שטרות, מהדורה שניה (להלן –
13 לרנר), עמ' 284.

14
15 סוגיית הערבות לשטר מוסדרת בסעיף 57 לפקודת השטרות [נוסח חדש] (להלן – פקודת השטרות).
16 "א) פרעונו של שטר יכול שיהא נערב על ידי אדם שאינו צד לשטר, או על ידי אדם שהוא
17 צד לשטר; ובלבד שהערבות במקרה הנזכר אחרון תהא מוסיפה על זכויות החזרה של
18 האוחז.

19 (ב) ערבות לשטר יכול שתיכתב על גוף השטר או שתינתן במסמך נפרד, והיא נוצרת
20 על ידי הביטוי bon pour aval או ביטוי אחר שווה לו, שיש אחריהם חתימה; לא נאמר בעד
21 מי ניתנה ערבות לשטר, רואים אותה כאילו ניתנה בעד עושה השטר אם הוא שטר חוב, או
22 בעד המושך אם אינו שטר חוב.

23 (ג) ערב לשטר חב עם האדם שלחתימתו ערב, ביחד ולחוד; הוא חב אם התחייבותו של
24 הצד שבעדו ערב פסולה מכל סיבה שאינה פגם בצורה; ערב לשטר שפרע את השטר זכאי
25 לחזור על הצד שבעדו ערב ועל הצדדים החבים כלפי אותו צד."

26
27 לרנר (עמ' 273-274):

28 "סעיף 57 קובע דין ערבות מיוחד, ובמקרה של סתירה בינו לבין הדין הכללי תהיינה עדיפות
29 הוראותיו של הדין המיוחד. חוק הערבות יחול על כל נושא שאינו מוסדר בסעיף 57. כך,

בית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו בשבתו כבית-משפט לערעורים אזרחיים

20.12.2016

ע"א 43936-10-14 ישראלי נ' חיו ואח'

- 1 למשל, מכוח חוק הערבות עומדים לערב השטרי שני סוגים של טענות הגנה: טענות שונות
2 שיש לחייב העיקרי נגד החיוב, וטענות מיוחדות לערב, כגון: עריכת שינויים מסוימים בהסכם
3 בין הנושה לבין החייב, ופקיעת בטוחה בשל מעשיו או מחדליו של הנושה, הפוגעת בזכות
4 החזרה של הערב לחייב."
- 5
- 6 סעיף 5 לחוק הערבות דן ב"שינוי בחיוב":
- 7 "א) הוקטן החיוב הנערב, על פי הסכם בין החייב לבין הנושה או על פי ויתור של הנושה,
8 מופטר הערב במידה שהופטר החייב.
- 9 ב) הוגדל החיוב הנערב, על פי הסכם בין החייב לבין הנושה, אין הדבר משנה בחיובו
10 של הערב.
- 11 ג) חל בחיוב הנערב שינוי אחר, על פי הסכם בין החייב לבין הנושה, משתנה חיובו של
12 הערב לפי השינוי, אולם הברירה בידי הערב –
- 13 (1) למלא ערבותו ללא שינוי, אם ניתן לעשות כן;
14 (2) לבטל ערבותו אם השינוי היה יסודי הפוגע בזכויות הערב."
- 15
- 16 ד"ר רוי בר-קנהן, ערבות, עמ' 252:
- 17 "בהתאם להוראות הסעיף, במצב של 'שינוי אחר' בחיוב הנערב (סעיף 5(ג)), אין גמישות
18 לבית המשפט לחייב ערב בחלק מהחיוב, וגם כאן, בדומה לגישה האנגלו-אמריקאית,
19 האפשרות היחידה היא להכיר בתוקף הערבות, או לבטלה. יחד עם זאת, סעיף 5(ג)(2)
20 מאפשר ביטול הערבות, רק אם 'השינוי היה יסודי הפוגע בזכויות הערב'."
- 21
- 22 לדוגמאות בדבר יישומו של סעיף 5(ג)(2) לחוק הערבות בפסיקה, ראו והשוו:
23 ע"א 582/87, בר"ע 287/87 קונפורטי נ' אברהם, פ"ד מב(4) 120, 126-127;
24 רע"א 2443/98 ליברמן נ' בנק דיסקונט לישראל בע"מ, פ"ד נג(4) 804.
- 25
- 26 10. על פי הכתוב בשטר החוב, שהמערערת חתמה עליו, הוא נועד להבטחת תשלום התמורה כנגד
27 העברת מניותיו של המשיב בחברה למערער.
28 במקום זאת, המניות הועברו לחברה.
29 בעיניי, אין ספק, שזהו "שינוי יסודי הפוגע בזכויות הערב", כלומר בזכויותיה של המערערת.

בית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו בשבתו כבית-משפט לערעורים אזרחיים

20.12.2016

ע"א 43936-10-14 ישראלי נ' חיו ואח'

- 1 היא ערבה לפירעון השטר על מנת שמניותיו של המשיב יועברו לבעלה, ותחת זאת הן הועברו לחברה.
2 מלבד זאת, שמדובר בישות משפטית נפרדת, הרי שעתה שותפים לאותן מניות גם בעלי המניות האחרים.
3 כמובן, שהדבר משליך גם על זכותה לרשת אותן מניות, לאחר פטירתו של המערער.
4 מכל מקום, די בכך שמטרת הערבות הייתה להבטיח תשלום התמורה עבור מוצר א', כשבמקומו ניתן
5 מוצר ב', כדי לגרום לביטול ולפקיעת ערבותה.
6
7 11. לא הוכח, וגם לא נטען במפורש, שהמערערת ידעה על השינוי האמור.
8 אדרבא, דווקא הממצא העובדתי שבית המשפט קמא קבע, ולפיו, "לאסתר (המערערת) לא היתה כל
9 ידיעה אישית אודות סיכומים בעל פה או כאלו ואחרים אודות המניות וכל ידיעה שהיתה לה, הרי
10 שהיא היתה בהתאם למה שסיפר לה בעלה", מחזקת את המסקנה האמורה.
11 גם ב"כ המשיב טען בפנינו (עמ' 11-12 לפרו'): "הגברת (המערערת) ניזונה, היתה ניזונה לכל אורך
12 הדרך רק מהמנוח. היא הודתה שהיא אף פעם לא דיברה עם המשיב, הוא לא פנה אליה... מדובר
13 בערבה שהיא פשוט ניזונה רק מבעלה...".
14 מאחר שלא הוכח שהמערער הודיע למערערת על השינוי בדבר יעד העברת המניות, ומכל מקום לא
15 נקבע ממצא עובדתי כזה בפסק הדין של בית משפט קמא, המסקנה היא שהמערערת לא ידעה על השינוי
16 ולא נתנה לו את הסכמתה.
17
18 12. המסקנה האמורה, שדי בה, לדעתי, כדי להפקיע את ערבותה לשטר החוב, מייתרת את הדין
19 בטענותיו של המערער, שאילו היו מתקבלות – כולן או חלקן – היה בהן כדי לסייע גם למערערת, לפי
20 סעיף 7(א) לחוק הערבות, מלבד זאת ש"צמצום" הערעור רק לערעורה של המערערת "באופן אישי",
21 כדברי בא כוחה, משמעו גם צמצום הדין לטענות "האישיות" של המערערת כערבה לשטר.
22
23 13. למעלה מן הצורך אוסיף, כי טענתה השנייה של המערערת, לפיה חתימתה על שטר החוב לא
24 נעשתה בפני עורכת דין, בניגוד לאמור בו, לא יכלה לסייע לה, שהרי היא איננה מכחישה את חתימתה,
25 ואין כל חובה על פי חוק שחתימתה תעשה בפני עורך דין, או שהיא תאושר על ידו.
26
27 14. באשר לטעמו הנוסף של בית המשפט קמא, בדחותו את טענת המערערת, המפנה ללשון השטר,
28 ולפיו, המערערת ויתרה על זכותה לטענות הגנה מסוימות העומדות לה כערבה, הרי שהשינוי בחיוב,
29 שהוא שינוי יסודי לעומת הדברים האחרים הנזכרים שם ("השהייה, ויתור, ארכה, הנחות..."), לא נכלל

**בית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו בשבתו כבית-משפט לערעורים
אזרחיים**

20.12.2016

ע"א 43936-10-14 ישראלי נ' חיו ואח'

1 באותה רשימה, ולכן אין במשפט זה, שספק עד כמה המערערת הייתה מודעת למשמעותו, כדי לשלול
2 ממנה את הגנתה.
3
4 15. בהקשר זה, וכדי להסיר ספק, המשפט בסעיף 57(ג) **לפקודת השטרות**, לפיו, "הוא (הערב) **חב**
5 **אף אם התחייבותו של הצד שבעדו ערב פסולה מכל סיבה שאינה פגם בצורה**", פורש בפסיקה, שהוא
6 מתייחס לטענות הגנה, שנולדו בעת יצירת ההתחייבות השטרית, ולא לטענות שנוצרו לאחר מכן (לרנר,
7 עמ' 274).
8 השינוי שנדון כאן נוצר כמובן לאחר יצירת ההתחייבות השטרית.
9
10 16. לפיכך אני מציע לדחות (בהסכמת ב"כ המערערים) את ערעורו של המערער 1, ולקבל, לאור
11 האמור לעיל, את ערעורה של המערערת, כך שהחויב כלפיה על פי פסק הדין של בית המשפט קמא יבוטל
12 כולו.
13 בנסיבות הללו, אני מציע שלא יוטלו הוצאות על מי מהצדדים.

16
17

יונה אטדגי, שופט 18

השופטת י. שבח:

אני מסכימה.

19
0

יהודית שבח, סג"נ 21
שופטת - אב"ד 22

השופט ש. שוחט:

אני מסכים.

23
24

שאול שוחט, שופט

התוצאה:

25 על דעת כלל חברי המותב, ערעורו של המערער נדחה וערעורה של המערערת מתקבל כך שהחויב כלפיה
26 על פי פסק דינו של בית משפט קמא מבוטל כולו.
27
28 אין צו להוצאות וכל צד יישא בהוצאותיו.

בית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו בשבתו כבית-משפט לערעורים אזרחיים

20.12.2016

ע"א 43936-10-14 ישראלי נ' חיו ואח'

- 1
- 2
- 3
- 4

הערבונות שהפקידו המערערים יושבו להם באמצעות בא כוחם.

ניתן היום, כ' כסלו תשע"ז, 20 דצמבר 2016, בהעדר הצדדים.

יונה אטדגי, שופט

שאול שוחט, שופט

יהודית שבח, סג"ן,
שופטת- אב"ד

5